

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ: Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ

Ο Μίκης Θεοδωράκης, ο άνθρωπος που συνδέθηκε με τις σημαντικότερες στιγμές της σύγχρονης ιστορίας της Ελλάδας, ο αστείρευτος μουσικοσυνθέτης, ο ακατάβλητος αγωνιστής έφυγε στις 2 Σεπτεμβρίου του 2021 αφήνοντας πίσω του ανεκτίμητη παρακαταθήκη.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΚΡΙΘΕΙ ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ:

Η ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1940-53) περιλαμβάνει τραγούδια, ορατόρια, μουσική δωματίου, μπαλέτα και συμφωνικά έργα. Κορυφαίο έργο η Πρώτη Συμφωνία.

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, Η ΠΑΡΙΣΙΝΗ, (1954-59) περιλαμβάνει έργα μουσικής δωματίου, μπαλέτα και συμφωνική μουσική. Κορυφαίο έργο το μπαλέτο που ανέβηκε το 1959 στο Covent Garden, η Αντιγόνη.

Η ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1960-80) είναι αφιερωμένη στην έντεχνη λαϊκή μουσική με κυριότερες συνθέσεις τα ορατόρια **ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ** και **CANTO GENERAL**.

ΣΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ (1981-1988) συνεχίζοντας πάντα να συνθέτει κύκλους τραγουδιών, επιστρέφει στη συμφωνική μουσική με κύρια έργα την ΤΡΙΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ, ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ, ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΟΠΕΡΑ, ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΠΑΛΕΤΟ ΖΟΡΜΠΑΣ.

ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ (1989 ΚΑΙ ΜΕΤΑ) συνθέτει τις όπερες ΜΗΔΕΙΑ, ΗΛΕΚΤΡΑ, ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΚΑΙ ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ.

Η μελοποίηση ποιημάτων έχει θεωρηθεί ως ο “κεντρικός πυλώνας” της δημιουργικότητάς του. Εκεί οι ποιητές παρελαύνουν: Άγγελος Σικελιανός, Ανδρέας Κάλβος, Γιώργος Σεφέρης, Οδυσσέας Ελύτης, Γιάννης Ρίτσος, Μανώλης Αναγνωστάκης, Πάμπλο Νερούδα, Λόρκα, Μπέρναρντ Μπιάμ. Οι στίχοι τους έτσι γίνονται προσιτοί στο ευρύ κοινό, πλασιώνοντας λαϊκά τραγούδια.

“Εν αρχή ήν ο λόγος, η μεγαλύτερη φιλοδοξία μου είναι να υπηρετήσω πιστά τη νεοελληνική κυρίως ποίηση. Σε τέτοιο βαθμό, ώστε ακούγοντας ένα τραγούδι, να μην μπορείς να φανταστείς τη μουσική σε άλλο κείμενο, ούτε όμως και το ποίημα με διαφορετική μουσική”.

Μίκης Θεοδωράκης

Ο Μίκης Θεοδωράκης συνέθεσε τον πιο αναγνωρίσιμο, ίσως διεθνώς, ελληνικό ρυθμό, το συρτάκι από την ταινία Αλέξης Ζορμπάς (1964), ενώ τα τραγούδια του ερμηνεύτηκαν από διάσημους καλλιτέχνες, όπως οι Beatles, η Σίρλεϊ Μπάσεϊ και η Έντιθ Πιάφ. Επένδυσε μουσικά γνωστές ταινίες όπως το «Ζ» που τιμήθηκε με το βραβείο Bafta πρωτότυπης μουσικής, η «Φαίδρα» με τραγούδια σε στίχους Νίκου Γκάτσου και «Σέρπικο» για τη μουσική της οποίας ήταν υποψήφιος για Grammy το 1975.

Το **Άξιον Εστί** θα γίνει το πρώτο μεγάλο έργο του με χορωδία, το οποίο ο συνθέτης ονομάζει «λαϊκό ορατόριο-μετασυμφωνικό» για να δηλώσει την ποιοτική διαφορά ανάμεσα στη δυτική και τη νεοελληνική μουσική τέχνη.

Το 1963 ιδρύει με τον Μάνο Χατζιδάκι τη μικρή συμφωνική ορχήστρα Αθηνών και δίνει συναυλίες σε όλη την Ελλάδα.

Το 1964 εκλέγεται για πρώτη φορά βουλευτής της ΕΔΑ και ένα χρόνο αργότερα μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του ίδιου κόμματος. Το 1967 η δικτατορία των συνταγματαρχών απαγορεύει την εκτέλεση, την πώληση και την ακρόαση των τραγουδιών του. Γίνεται ιδρυτικό μέλος της αντιστασιακής οργάνωσης «Πατριωτικό Αντιδικτατορικό Μέτωπο» και συλλαμβάνεται, φυλακίζεται, εκτοπίζεται. Όλο αυτό το διάστημα συνθέτει συνεχώς, στέλνοντας πολλά έργα του στο εξωτερικό, όπου ερμηνεύονται από τη Μαρία Φαραντούρη και τη Μελίνα Μερκούρη. Το 1970 η δικτατορία τον αφήνει να φύγει στο Παρίσι.

Από την απελευθέρωσή του και μέχρι την πτώση της Δικτατορίας τον Αύγουστο του 1974 δίνει συναυλίες σε όλο τον κόσμο προπαγανδίζοντας την αντίσταση του ελληνικού λαού και ζητώντας την πτώση της δικτατορίας. Από το 1967 ως το 1980 στρέφεται ιδιαίτερα στη σύνθεση κύκλων τραγουδιών, συνθέτοντας 22 κύκλους τραγουδιών ανάμεσά τους τα «**Τραγούδια του Αγώνα**». Το 1981 εξελέγη βουλευτής Β΄ Πειραιά με το ψηφοδέλτιο του ΚΚΕ και το 1985 βουλευτής Επικρατείας του ίδιου κόμματος. Από το 1989 ως τις εκλογές του 1990 υπήρξε ανεξάρτητος βουλευτής αναλαμβάνοντας αξίωμα

υπουργού, θέση από την οποία παραιτήθηκε δύο χρόνια αργότερα για να αφοσιωθεί στο συνθετικό του έργο.

Το Σεπτέμβριο του 2013 ανακοίνωσε την «αποστρατεία» του από την πολιτική ζωή της χώρας για να αφοσιωθεί στο συνθετικό του έργο. Έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία και διακρίσεις. Το 1996 το Πανεπιστήμιο Αθηνών τον αναγόρευσε επίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Μουσικών Σπουδών και τον Μάρτιο του 2000 αναγορεύτηκε επίτιμος Διδάκτορας του ιδίου Τμήματος στο Α.Π.Θ.

Το προσωπικό του αρχείο παραχωρήθηκε από τον ίδιο στη Μουσική Βιβλιοθήκη Λίλιαν Βουδούρη και είναι προσβάσιμο στους ενδιαφερόμενους μελετητές.

1.ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ

Κύκλος τραγουδιών σε ποίηση Οδυσσέα Ελύτη

- Ένα το χελιδόνι, σόλο Παναγιώτα Παπαχατζή
- Της δικαιοσύνης
- Της αγάπης αίματα, σόλο Αλεξάνδρα Ρούσσα

2. Η ΜΠΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΜΑΟΥΤΧΑΟΥΖΕΝ

Κύκλος τραγουδιών, σε στίχους Ιάκωβου Καμπανέλλη

- Ο Αντώνης

3. ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Κύκλος τραγουδιών σε στίχους Νότη Περγιάλη

- Ο λεβέντης

4.ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Κύκλος τραγουδιών

- Καημός, σε στίχους Δημήτρη Χριστοδούλου, σόλο Κατερίνα Λέκα, Ιωάννα Ζάχου, Παναγιώτα Παπαχατζή
- Βρέχει στη φτωχογειτονιά, σε στίχους Τάσου Λειβαδίτη, σόλο Κρισίλντα Παλόκα

5.ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

Κύκλος τραγουδιών σε ποίηση Γιώργου Σεφέρη

- Άρνηση

6.ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ

Κύκλος τραγουδιών

- Μαργαρίτα, σε στίχους Μίκη Θεοδωράκη, σόλο Ιωάννα Ζάχου
- Αν θυμηθείς τ' όνειρό μου, σε στίχους Νίκου Γκάτσου, σόλο Αλεξάνδρα Ρούσσα, Κρισίλντα Παλόκα, Παναγιώτα Παπαχατζή
- Είχα φυτέψει μια καρδιά, σε στίχους Νίκου Γκάτσου, σόλο Αλεξάνδρα Ρούσσα

7.ΜΙΚΡΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ

Κύκλος τραγουδιών σε ποίηση Οδυσσέα Ελύτη

8.ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΑΔΕΡΦΟΥ

Κύκλος τραγουδιών για το ομώνυμο θεατρικό έργο, σε στίχους Μίκη Θεοδωράκη

- Απρίλης

9.ΧΑΡΤΑΕΤΟΙ

Ορχηστρικό θέμα του Μίκη Θεοδωράκη από τον κύκλο τραγουδιών **Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ**

Στο πιάνο ο Γιώργος Παπαδημητρούλας

10.ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΖΟΡΜΠΑ

Για την ταινία "Zorba the greek"

Στο πιάνο η Αλεξάνδρα Ρούσσα

11.Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

Κύκλος τραγουδιών για το ομώνυμο θεατρικό έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη

- Στρώσε το στρώμα σου, σόλο Αλεξάνδρα Ρούσσα